

A Szent László Gimnázium kiadványa

MAGTÁRlap

művészetek völgye 2007

07.28.

Légifotózás – László János előadása

A Völgy második napját Kapolcson, előadásokat hallgatva töltöttem. Az első és legérdekesebb előadást László János tartotta a légifotózásról. Ennek az úrnak már három fotóalbuma jelent meg, melyben gyönyörű légi felvételeken mutatja be Magyarorszáig várait.

Az előadáson sokan voltunk, sokkal többen, mint az eddigi programokon. A hely is hangulatos volt, és hűvös. Miután mindenki kényelmesen elhelyezkedett a székeken és szőnyegeken, a fotóművész beszélni kezdett. Kedves, barátságos, mély hangon. Mesélt nekünk arról, hogy Magyarország bizonyos területein mennyire eltérő várak, kastélyok épültek. Azt is elmondta nekünk nagyon részletesen, hogy ennek mi az oka. Beszélt a tatárjárásról, a török megszállásról és egyéb dolgokról. Az elmondott tényeket saját képeivel támasztotta alá, melyeket a kis helyiség egyetlen nagyobb fehér falfelületére vetítettek.

Az emberek mindegyikén lekötötte, egy pissenés sem hallatszott. Körben a falakon a művész képei voltak kiállítva, így azokat is bátran meg lehetett tekinteni. Nem haboztam tehát és az előadás végeztével jobban szemügyre is vettem őket. Különleges képek voltak, hiszen az ember a saját szemével nem láthatja ilyen nézetből ezeket a hatalmas épületeket. Egyik-másik kép megdöbbenítő volt. Még soha nem jutott eszembe,

hogy egy vár lehet ennyire nagy és bonyolult. Pedig a képek alapján körülbelül tízből kilenc az. Azt hiszem, nem csak én lepődtem meg ezen, mert később másoktól is hallottam ugyanezt.

Mindent összevetve, azt kell mondanom, hogy ez egy érdekes, hasznos és hangulatos előadás volt, aki tehát nem volt ott, az igazán bánhatja. Előadás ugyan már nem lesz, de senki ne csüggedjen, ugyanis a fényképek a várakról és kastélyokról a Völgy időtartama alatt bármikor megtekinthetők, itt Kapolcson, az Örökségvölgyben.

Bakos Csenge „Manjari”

Genezis

A mai napon Kapolcson, egy filmvetítésen jártam. A vetítés helyszíne a kapolcsi Felső Iskola volt. Sokan megjelentek, a kis terem már-már zsúfolásig megtelt, én is csak nagy nehézségek árán találtam helyet.

A film, amit néztünk, a Földről szólt, és arról, hogyan alakult ki itt az élet. Különleges képeket láthattunk különleges hanggal; bugyogó vulkánt, vízben lebegő amóbat és rengeteg egyéb dolgot, amiről igazán nem is tudtam kideríteni, mi is az. Az emberek csodálkozva meredtek a vászonra, nem beszélgettek, csak némán figyeltek.

Amikor szóba került a globális felmelegedés, és közölték a tényeket, sokan meglepődtek. Az emberek nem is gondolták, hogy ez egy ilyen súlyos probléma. Sőt azt sem gondolták, hogy ez ilyen mértékben érinti őket is. A filmből azonban azt is megtudhatjuk, hogyan állíthatjuk meg és fordíthatjuk vissza ezt a szörnyű folyamatot. Ott ülve a hulladék- és vízgazdálkodásról is többet tudtunk meg.

Ezeket látva és hallva bennem felmerült egy kérdés: ha tudjuk, mit kéne tennünk, miért nem tesszük? A válasz szerintem egyszerű, azért nem teszünk semmit, mert nem éri meg anyagilag. Mi is lenne fontosabb a pénznél a mai világban? Azt gondolom, semmi. Óriási gyárak működhetnek szabadon, hiába pusztul ki mellettük az élővilág. Mindezt azért, mert van olyan, akinek hasznot hoz.

A következő kérdés, ami felmerült bennem, hogy megéri ez? Megéri tönkre-

tenni a Földet azért, mert nekünk most sok pénzünk van? Szerintem nem, és mások szerint sem. Mégse teszünk semmit, pedig a Föld mindannyiunk otthona, és egy ott-hont nem árt tisztán tartani, ha igényesek vagyunk. Azt hiszem, a többiek, akik velem együtt nézték a filmet, most hasonló dolgokon gondolkoznak. Hiszen a vetítés mindenkit magával ragadott. Engem is. Csak egyet sajnálok, méghozzá azt, hogy ezt a filmet nem látta mindenki, pedig szerintem szükség lenne rá.

Bakos
Csenge
„Manjári”

Ópium - Egy elmebeteg nő naplója

Mikor megérkeztem a zsúfolásig telt Pajtamozgóba, rögtön arra gondoltam: ez a sok néző nem biztos, hogy tudja, mire vállalkozott. Az Ópium – egy elmebeteg nő naplója tagadhatatlanul jó film, ám erős gyomor és idegrendszer mindenképpen szükséges hozzá.

A filmvetítés előtt egy rövidke beszélgetést hallhatott a közönség, melyet a házigazda, Gödrös Frigyes és a rendező, Szász János folytatott. Sajnos a hangosítás és az emberek viselkedése nem volt megfelelő ahhoz, hogy a teljes beszélgetést hallhassam. Sikerült azonban szövegfoszlányokat elkapnom, így megtudtam, hogy a filmhez kerestek ugyan magyar főszereplőket, de egyetlen színészünk sem volt alkalmas arra, hogy megjelenítsen a filmvászonon két ilyen érzékeny karaktert. A női főszerepet végül Kirsti Stuboe kapta, Brenner doktort pedig Ulrich Thomsen alakítja.

A film forgatókönyve Csáth Géza novelláin és naplóján alapszik, melyeket Szász János és Szekér András dolgoztak át. A történet ismerős lehet számunkra, ha jártasak vagyunk a 20. századi magyar irodalomban, és irodalmi kalandozásaink során találkoztunk már Csáth Géza nevével.

Magyarországon járunk, 1913-ban. Brenner József orvos egy különösen

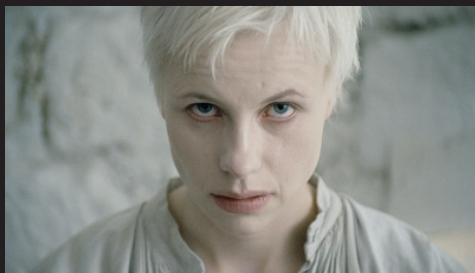
kegyetlen, középkori módszereket alkalmazó elmeógyógyintézetben dolgozik. Írói válságban szenved, hónapok óta egyetlen sort sem vetett papírra. Új beteget kap, Gizellát, aki mániákusan ír, mert állítása szerint egy belső erő készletet kényszeres cselekedetére. Minden lehetséges felületen megőrökökíti gondolatait, mert úgy gondolja, így kiűzheti magából az elméjét egyre inkább uraló gonoszt. Az orvos hamar felfigyel erre a különös „betegségre” és egyre inkább foglalkoztatni kezdi, mi hajtja Gizellát. Féltekeny lesz rá, amiért a lány tud írni, belőle pedig a napi gondok és a morfiumfüggőség hatására kiveszett ez a képesség. Az orvos és betege közötti viszony fokozatosan alakul át szerelemmé, amely végül az örületbe kergeti mindkettejüket és a halálba taszítja Gizellát. A Gonosz Gizella testén keresztül akar kapcsolatba lépni Brenner doktossal, ám ehhez el kell pusztítania a lányt. A film végén beteljesül a Gonosz akarata: az orvos kivágja Gizella agyát, megszabadítva ezzel a lányt a szenvedésektől, nem is sejtve, hogy ezzel milyen rombolást indít el saját lelkében.

A film szörnyű dolgokat mutat be, ebben biztosak lehetünk. Aki azonban mégis vállalkozott arra, hogy végignézze a filmet, egy új és meglehetősen mély élménnyel gazdagodhatott.

Ha mást nem is indított el a film egy-egy nézőben, önmagunkkal és a Gonosszal való kapcsolatunkat mindenképpen meg kell vizsgálnunk. Hisz ezek az események nem csak egy tündérmese részei voltak, hanem Csáth Géza tényleges pácienseinek igaz történetei.

Kovács Janka

Vissza, Vissza, Vissza!

Szentes egy kis város Csongrád megye szívében. Most Kapolcsra látogatott el a Horváth Mihály Gimnázium dráma tanszakának három évfolyama.

A Malomszigeten léptek fel a szentesi Horváth Mihály Gimnázium növendékei. Egy színdarabot adtak elő, amit saját maguk találtak ki és valósítottak meg. Onnan is tudom, hogy egy táborban vagyunk velük, így minden nap látam, ahogy az egyszerű ötletekből kész színdarab lett.

A sztori a következő. A híres angol, nagytekintélyű arisztokrata család vacsorához készülődik. De valaki betört hozzájuk. A rendőrséget sem tudják értesíteni, mivel a telefonzsinórt elvágták. A ház ura, Artúr azt hazudja nejének, hogy ő megy el segítségért. De nem egészen oda sietett, olyan nagyon. Inkább a szeretőjét szeretne volna látni. Miközben robogott Kawasakijával, nem vette észre, hogy túllépte a sebességet. Így a rendőrök állították meg. Egyenesen hazavittek. A két mókás rendőr meghallgatta a sztorit, majd lázas nyomozásba

kezdett. Ki törhetett be? Mikor? Hogyan? Megjelenik a színpadon Artúr lánya és barátja is. A lány kedvesét különös módon meggyilkolják. Emellett a kicsit bohókás nagymama szórakoztatja a nézőket.

Így leírva egy tipikus kriminek tűnik. Bár korántsem a megszokott Colombo vagy Kojak-sorozat. A szentesi fiatalok remek színészi képességükkel, és rendkívüli kreativitásukkal levették a Malomsziget nézőit a lábukról. De korántsincs még vége! Sőt, még a fiatalabb generációt is láthatjuk a Művészetek Völgyében. Igaz, ők tanáraik segítségével készülnek az előadásra. Amennyit elcsíptem innen-onnan, annyit mondhatok, a gyerekek „musicalesre” vették a figurát, és garantált, hogy mindenki jól fog szórakozni. Az elengedhetetlen humor sem maradhat el. Ehhez csak annyit tudok hozzáfűzni:

„Folytassátok fiatalok”.

PánczélKludia

Médiaellenes Nótafa

2007. július 28., 17 óra, Malomvölgy. Már majdnem ott vagyok, és már halom: „Érik a szőlő, hajlik a vessző, bodor a levele...” Éljen, megtaláltam – gondoltam magamban. Mintha egy egész sereg dalolna. És most egy másik dal, eltéveszthetetlen taktusok. Szinte egy emberként éneklük: „Komáromi kisleány, vigyél által a Dunán, a Dunán, a Dunán, vigyél által a Dunán.”

Nekem is kedvem támadt énekelni, hiszen imádok, de, hogy Kapolcson ennyi ember szeret, el sem tudtam volna képzelni. Alig bírtam átverekedni magam a lelkes daloló emberek között. Végül megtaláltam a nótafát, Galkó Balázst. A hídon ült, egy bajszos öreg bácsi, aki nem csak nagyon jó hanggal rendelkezett, de még a humora is jó volt. A „cumizó babáktól” kezdve az egészen idősebb korosztályig nyúlt az érdeklődési kör. És mindenhol vidám, jó kedélyű emberek ültek. Gombostúnyi hely sem volt. A patak partján, a hídon, a korlátokon, és kívül, a földön és padokon emberek csoportja. És mindenki énekel. Van, aki sörrrel a kezében, van, aki kisbabával az ölében. „Így mulat a magyar.” Azon gondolkodtam, hogy vajon mi csábítja ide a látogatók tömegét? Talán az, hogy vágnak egy kis magyar zenére. Mert már minden TV csatornán

az undorító fiúzenekarok vannak, vagy a nyávogó „instant” leánykákat hallgatják.

Az előadó elmondta, szerinte nincsen olyan, hogy a népdal szájról szájra terjedve maradt fenn, mert ha belegondolunk, semmi sem terjedhet szájról szájra, csak a betegség. Kijavította a szólást, miszerint „Szájról fülbe” menve maradtak fenn nótáink. És igaza van.

Bár többször kifejtette véleményét a médiával kapcsolatban. Úgy tűnik, a népszerű nótafa nem igazán szereti a kamerák keresztútjében égni, és inkább dalival szórakoztatja a népet.

Aki kedvet érzett egy igazi mulatságra, feltétlenül látogasson el a Malomszigetre, ahol Galkó Balázs 17 órától dalol mindenkinek.

PánczélKludia

A KOLIBRI VÖLGY

Ki ne ismerné a Kolibri Színházat? Életében minimum egyszer mindenki volt már ott, aki a közelében lakik. Kapolcson, az Evangélikus Udvarban e színház szervezett egy programot a gyermekek számára. Megtévesztő lehet a hely neve, ugyanis az Evangélikus Egyháznak csupán annyi köze volt a rendezvényhez, hogy ott állt egy paplak.

Megtekinthettem ott egy igen szórakoztató előadást. Paprika Jancsi meséit játszották; a gyerekeket pedig el nem lehetett mozdítani a színpad elől. Bartha Tóni elmesélte Jancsink útját Amerikában, és a hazai tájakon is. Bábozott, de sajnos, mint minden jónak, ennek is vége lett. De hogy a gyerekek azért ne búsuljanak, mondókával, játékokkal és táncal szórakoztatták őket. A bábszínház előtt pedig Bartos Erika neveltette meg a gyerekeket, a Pagony Műhelyben.

Két program közötti szünetben egy aranyos kisfiú szaladt oda hozzám. Néni, néni, kiabált nekem, majd elkezdte tüzetesen megvizsgálni a fényképezőgépet. Utána szégyenlősen elsa-

ladt az anyukájához. Egy másik kislány pedig sírósan szólongatta a mamáját, s már-már felálltam, hogy odamenjek hozzá, hogy elveszett-e, mikor az apukája megtalálta őt. Bizony, vigyázni kell a gyerekekre. Főleg, ha elvisszük őt egy ilyen eseményre.

De a Kolibri Színházra visszatérve, minden évben megrendeznek egy fesztivált. A XVI. Kolibri Fesztivál idén szeptember elsején lesz; elmennek Todára, ahol reggel a négyéves és fiatalabb gyerekeket szórakoztatják, utána fuvoláznak, ami egy szabadtéri produkció lesz. Majd láthatják A lila majom című előadást, utána a híres VIADAL, avagy a kakas, a császár és a gyémánt félkrajcárt. Lesz a Moha és Páfrány, és Vándormesék, este pedig a János vitéz. Két előadás között pedig a Kolibri Harsona Quartett játszik.

A Kolibri Völgy élményeivel gazdagodva nyugodtan kijelenthetem, hogy erre a fesztiválra is érdemes lesz ellátogatni.

Keller Zsuzsanna

Erzsuzsóka textilműhely egy Kávéháznál

Kapolcs, tömeg és meleg. Emberek hömpölyögnek mindenhol az utcán. Én is velük tartok, utam a falu vége felé vezet a Kávézóhoz. Egy eldugott csendesebb zugban, ahol már enyhül a hétfévi káosz kis textilműhelyre bukkanok.

Itt aztán mindenki kiélheti kreatív vénáját, időstől a fiatalig, mindenki talál a kedvére való foglalkozást. Lehet nemezelné, szőni, fonni, nézelődni és csak úgy lenni, élvezni a munkás kezek látványát. Erzsuzsókaánál nem lehet unatkozni.

A szövőszék meg sem áll, ahogy nagyszüleim udvarában sem tette még a múlt században. A hagyományörzés fontos feladata a Völgynek, amennyire fontos, annyira nehéz. Ám az elmúlt napokban azt tapasztalhatjuk, hogy még a mai fiatalságot is sikerül kiszakítani a pc árnyékából, vidámsággal teli mosollyal gyúrnák a nemezlabdacsokat.

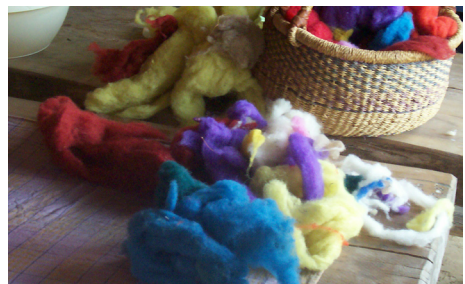
Tiszta színorgia. A kosarakban mindenhol színes fonalak, cérnák, nyersanyagok. Sajnos minden móka pénzbe kerül, de a műhely mentségére válják,

mindez elérhető áron történik. A késztermékek, mint csábító portékák szolgálnak dekorációként, és ha megtetszik a nézelődő szemnek, a dolgozó kéz a zsebbe nyúl és már lehet is vinni. Tászkák, szőnyegek, kicsik és nagyok, még ékszerek is találhatóak a repertoárban.

A kívülálló szemlélődő pozíciójából átváltottam az aktív résztvevőébe. Kedvet kaptam én is egy kis kézműveskedéshez. Egyszerű, de nagyszerű feladatnak tűnt egy karkötő készítése. Élvezet a munka és még a végtermék is jól mutat, ráadásul egy nagyszerű emlék a programról. A száraz, vattaszerű anyagot megnedvesítjük, egy zsírszerű folyadékba kell áztatni. Több színt is kombinálhatunk. Ezután sodorjuk, nyomkodjuk, húzzuk-nyúzzuk, és ha kiszáradt máris hordhatjuk az ékszert.

Ha nagyon elfáradnánk, vagy csak a nap tüzes sugarai pillesztettek el, tökéletes alkalom kínálkozik a műhely mellett egy ízletes felfrissülésre. Frissen pörkölt kávé fogyaszthatunk a legkülönbözőbb fajtákból válogatva. Mindenkinek ajánlom ezt a kapolcsi kis meghitt zugot. Az új művemmel a csuklómon én is beülök egy jó feketére.

Keller Zsuzsanna

Az élet sója: Paprika borsot tör

Paprika Jancsival Kapolcson a Kolibri Fészek színpadán találkoztunk. Előadásáról elég sokat késett, de ezt persze Bartha Tónira fogta (aki életének mozgatórugója és magyar hangja). A közönség viszont megvárta őket, hiszen mindenki szereti mesés történeteit, esetlen bábumozgását. De ne felejtjük el megemlíteni szövegíróját, Zalán Tibort sem, akinek leleménye magával ragadja a felnőtt közönséget. A főhős ezúttal amerikai útvjáról számolt be és a Rákóczi-szabadságharcba is vissza- csöppenhattünk vele egy rövid történet erejéig.

Amerikában Janicsa Pakri (ez a név lenni nehéz kiejteni Joe-nak) az indiánokkal ismerkedik meg. Véleménye szerint itt minden szúrós, még a tövisnek is tövis-e van, ezek az indiánok pedig elég fura szerzetek. Minden rézbőrű be van rezelve valami nagy husitól, amit úgy hívnak, bölény. Ez az állat két oldalról jön, nem lehet elszelelni előle. De egyet se féljünk, Jancsi erős, van neki eszköze, ami jó kemény. Nem más ez, mint egy fakánál. Mikor jön a bölény, előveszi és „Nesze, nesze, fakánál, nincsen, aki ellenáll”, ekkor nini, jön egy váratlan fordulat és a bölénynek vége van. Jancsi tiszteletbeli indián lesz.

Mégsem akar az új hazában maradni, hogy továbbálljon, egy kisgyereknek kell az időgép kerekét elforgatnia. De sajnos túl meleg van, így inkább nem utazunk messze kis hazánktól, csupán az időben,

egészen a Rákóczi-szabadságharcig. Itt Jancsi egy fogadóba vetődik, ahol épp a nagy Rákóczi lányát tartják fogva, az osztrák generális és a strázsá. Így a vitéz Paprikának itt is alkalma nyílik bizonyítani hősiességét. A közönség segítségével hamar fel is deríti a fogoly hollétét.

– Ki van odabent? – kérdi.

– Én. És ki van odakint? – hangzik a válasz.

– Én. De jó, hogy megismerkedtünk!

Leütvén ekkor a strázsát kemény fakánálal, „hoztam egy katonát” felkiáltással lép be a lányhoz, de az éppen nem éhes. Inkább azt kérdi, ő-e a híres Sisa Pista, a betyár. Nem, nem, visszakozik, ő csak Paprika Jancsi. „Papischa Janzi, az meg kicsoda?” – kapja rajta őket a generális, de Jancsi gyorsan rázárja az ajtót. Bátorágáért így elnyeri Rákóczi lányának szerelmét, a fogadós pedig hozza a finom habsburgert. A mesének ezzel vége. Jancsi meghajol, puszt dob és visszabújik bőröndjébe.

Nagy Klaudia

Ablakkeret

A kapolcsi Kávéházban nagy népszerűségnek örvendett a mai nap folyamán megrendezett Irodalmi Jelen Találkozó. Ha valaki nem szántszándékkal erre a programra indult el, csak be szeretett volna ülni egy kávéra, akkor is megérte ott maradnia, mert számomra például egész érdekes dolgok is elhangzottak, pedig nincs olyan átfogó képem a mai magyar irodalomról, mint az előadónak. Persze egy kicsit zavaró volt, hogy néha olyan szavakon akadtam fenn, amikhez eddig még nem volt szerencsém. De mivel a beszélgetés tovább zajlott, nem volt alkalmam hosszú ideig gondolkozni mondjuk a retrospektív

szó jelentésén... Az az előadás, amin én részt vettem, az Üvegezés címet viselte. Hogy miért pont üvegezés, sajnos nem derült ki számomra.

Az előadásra Márton László egy friss szöveget, egy novellát hozott, melynek címe Ablakkeret volt.

A novella főszereplője egy bizonyos Dobó István, de mivel ebből mindenki az Egri csillagok hősis katonájára asszociált, ezért az élet egyszerűsítése végett Dobó Pistiként szerepelt a férfi. Szóval a történet úgy nézett ki, hogy Dobó Pisti hazafelé tartott, mikor véletlenül legurult a dombtetőről. Amikor hazafelé indul, egy idegen fér-fiba botlik, aki hozzájuk invitálja Pistit.

Ez az idegen arról is mesél Pistinek, hogy a felesége, Gyöngyi otthon tortát „főz”. Pisti közben azon elmélkedik, hogy vajon mi lehet az idegen neve, de Pisti elég szórakozott, ezért aztán nem jut túl sokra.

Dobó Pisti nem szeretett volna aján-dék nélkül menni a vendégségbe, de mivel nem talált virágot az út szélén, ezért egy háromszög alakú kavicssal lepte meg a családot. Pisti a látogatását az idegen férfi családjánál 45 percre szerette volna időzíteni. Az ismeretlen férfi családja teljesen elbűvölte Pistit, és iriggyé is tette. Idővel azonban kiderült, hogy távolról sem tökéletes a család: a férfi iszik, apróságon is össze tud veszni a feleségével, és a fiuk, akit Krisztiánnak nevezett az anyja, erősza-kos jellem. A későbbiekben kiderült a kisleány kapcsolatban, hogy Tominak hívják, csak mikor mérgesek rá a szü-lei, akkor Krisztiánnak hívják. A kisleány, mikor hisztit produkált, az asztal alatt Dobó Pisti nadrágjába fújta orrát, ami miatt Pisti egyfajta tanmesét adott elő neki. A mese után a család rádöbbsent a házasság katasztrófájára, és mivel már háromnegyed órája volt ott, ezért úgy döntött, hazaindul.

Ennyi volt a novella tömören. Nekem személy szerint annyira nem tetszett, mert a novella bonyolult körmondato-kat tartalmazott, túlságosan összetett volt, és néhány helyen zavaros. A hall-gatók között azonban túlnyomórészt nagy tetszést aratott a történet.

PINTÉR EDINA

Jónás könyve megszólalt

Kapolcs, sőt talán az egész Művészetek Völgye központjában megbújt egy csendes kis templom. Az Evangéliumi Műhelyben megszólalt Jónás könyve. Banka Gabriella előadóművész mesélte el kívülről az egész művet, körülbelül fél óra alatt.

Hihetetlen beleélés jellemzi mind a hallgatókat, mind a mesélőt. Gabriella mintha egyfajta extázisba esne. Egyáltalán nem hatásvadász, és nem játssza túl a szerepet. A hallgató úgy érzi magát, mintha a korabeli időkben járna és látná az előadott történeteket. Nagy és egyszerű gesztikulálások fokozzák még ezt az élményt. A tiszteletes is egyetértett velem, így fejezte ki magát:

„Ahogy először hallottam tőle Jónás könyvét, hihetetlen volt, megéreztem, szinte megcsapott Júdás hatalmas ereje”

Megkérdezett pár fültanút is:

„Mintha találkoztam volna Istennel.

Minden, ami kérdés volt számomra, most összeállt egy nagy küldetésé.”

„Bevallom, nem hiszek Istenben, de én mégis itt voltam és ahogy hallgattam, éreztem Isten is itt van velem”

Gabriella elárulta, hogyan is jött az ötlet, adja elő a Jónás könyvét.

„Régen fiatal pályakezdőként a Radnóti Színházban dolgoztam mint sűgő. Már nem is tudom, hogy, de azt a feladatot kaptam, hogy a Jónás könyvében segítek egy akkori ismertebb színésznőnek. A színésznő akkoriban igen elfoglalt volt, így a szövegtanulásra nem túl sok időt tudott fordítani. Ennek köszönhetően a sok sűgás közben valahogy meg-megtanulgattam az egészet, és szépen lassan elkezdtem finomítani. Már együtt mondtam a színésznővel, sőt néha úgy véltem érezni, hogy jobban is megy nekem a szöveg. Aztán találkoztam egy befolyásos pap barátommal, és valami okból kifolyólag meghallotta, ahogy előadom, próbálgatom, egyre szebbre csiszolom. El volt varázsoltva. A történetet így már nem nehéz kitalálni.”

Ha részt szeretne venni egy ilyen felemelő, és egyben relaxáló (jó érzés belépni a zajos, hangos főtérre ebbe a csendes kis zugba) félórában, irány az evangélikus templom!

Deák Kristóf

Árnyékban és fényben.

A kapolcsi kávéház kritika rovatának eheti vendége Elek Tibor és Tarján Tamás volt. A téma a darabokra szaggatott magyar irodalom volt. Szlogenükként ezt híresztelték:

„Mert hiába szaggatott szét, irodalmunk határtalan és élő.”

A hangulat leginkább egy jó délutáni rádióhallgatáshoz hasonlított. A közönség a felállított asztal körüli fűben feküdt és többnyire elfoglalta magát valahogy. Többen olvastak, néhányan ettek és voltak páran, akik beszélgettek. De persze a fülükben ott duruzsolt a beszélgetés. Félig fel is fogták, sőt értették, érdekesnek tartották, de csak kevesen figyeltek rájuk. Az élet ment tovább és ők egy kicsit, egy félórával műveltebbek lettek.

Jó érzés egy árnyékosabb kávéházban meginni egy feketét, és olyan dolgokat hallgatni, amik kicsit felélénkítik az agyat (főleg, ha még feketét is iszunk hozzá), megdolgoztatják a jó öreg fogaskerekeket.

Jó egy kicsit kitörni a mindennapi butaságból, a reklámok „hülyítéséből”. Ha nincs más, egy könyv is megteszi. Mondjuk Tarján Tamás legújabb könyve, a Limpopo. Erről is szól egy picit a szlogen. Ezért is szétszaggatott egy picit a magyar irodalom. A média az egyik legnagyobb kártevője a magyar irodalomnak mindenhol. Az embereknek nincs szükségük olvasásra, ha inkább megnézhetik a Mónika show-t.

Ha nem érdeklődnek, akkor nem is vesznek könyvet. Ha nem vesznek könyvet, akkor az alkotók nem kapnak pénzt. Ha nem kapnak pénzt, nem tudnak megélni az alkotásból. Ha nem tudnak megélni az alkotásból, akkor más kereseti lehetőséget választanak, így aztán nem írnak könyvet, és már kész is a szaggatott irodalom receptje. De sajnos ez a folyamat megállíthatatlan. Ezért kérjük, jöjjenek el a Kávéházba, legalább próbálják csak ki, milyen felidézni újra az olvasás örömét ilyen neves írókkal. És arra is megkérjük, hogy ha kedvet kapnak az irodalomhoz, akkor kivételesen ne a polcra emeljék le a régi könyvet, hanem igenis vegyenek egyet a boltban! Nehogy kihagyjuk az újabb magyar írótehetségek felfedezését.

Deák Kristóf

Kukorelly levadászva

Sokan vitatkoznak azon, hogy van-e értelme az író-olvasó találkozóknak. Én azt mondom, hogy mindenképp. Egészen különleges élmény látni azokat az írókat, költőket, akiknek eddig csak papírra kinyomtatott gondolatait ismertem. Éveken át három emberre vadásztam a magyar irodalmi életben. Szegény Faludy György görnyedt járását már soha nem fogom élőben látni, amint a Tandori Dezsővel történi személyes találkozásról is lemondtam némiképp, tekintve, hogy a kitűnő költő már nemigen szeret a nyilvánosság előtt színre lépni. A harmadik most megvalósult. Örömmel jelentem, Kukorelly Endrét levadásztam.

A kapolcsi kávézó adott otthont az Irodalmi Jelen közönségtalálkozójának. Délután kevéssel két óra előtt az „Így írunk mi” elnevezésű felolvasás vette kezdetét a már fentebb említett Kukorelly Endre, Böszörményi Zoltán, Szálinger

Balázs és Karácsony Zsolt részvételével. Tekintve, hogy a kávézó a szabadban volt látogatható, és az emelvény előterét épp teljesen lefedte a nap perzselő sugara, így mindenki próbált magának

egy-egy árnyékos helyet találni. Mivel ez legközelebb a színpadtól hétnyolc méterre volt, a távolság miatt nem lehetett interaktív a felolvasás. De nem bántam, becsülettel izzadtam inkább, mint hogy lemaradjak róla.

Nagy örömömré a legutóbbi „Egy kicsit kevesebbet sétálok majd” című kötetéből sok vers hangzott el. Eddigi, a sajtós nyelvi világból építkező költészetére egyfajta koronát tett fel ezekkel az írássokkal Kukorelly. Valami olyan született, amihez igazán nagy lendületet kell vennie, hogy ismét felül tudja múlni eddigi munkásságát. A felolvasás, hogy saját verseit mondta fel, ráadásul számomra a legkedvesebbeket, igazán emlékezetes marad, és bár Böszörményi, Szálinger és Karácsony írásai mellett sem lehet könnyedén elsiklani, én most mégis egy Kukorelly-idézettel zárnám írásom, hogy valami rá jellemző kerüljön ide. Azt hiszem, így illik:

„Szép vagyok, és lehet, hogy okos./És lehet, hogy ügyes, nagybetűben ügyes, kisbetűben/nem, vesszőben de.”

CZÉGÁNY PÁL

Táblás mese

Egyszer volt, hol nem volt... az Óperenciás tengeren is túl, ahol a kurta farkú malacka túr...

Nincs olyan ember, aki ne ismerné ezeket a sorokat, és még vagy fél tucat társukat a mesekezdetek végtelen óceánjából.

Mindenkinek van kedvenc meséje a gondtalan gyermekkorából. Az én kedvenc regémet anyukám maga találta ki.

Ezt a mesét azonban, amelyet 17 évesen is nagy lelkesedéssel hallgattam, nem anyukám mesélte... Az evangélikus udvar két dolgozójának szavait itták a legapróbb gyermekek, no és én.

Az egyik mesélő nagy táblát emel a magasba, miközben mesél.

– Na, ki teszi oda a helyére? – kérdezi a kedves hang.

A hanghoz tartozó alak alig látszik ki a gyerekrengeteg mögül. Mindegyikük szeretné a helyére tenni. Miután sikerül minden gyerkőcöt megnyugtatni afelől, hogy van még tábla, az egyik kislány koronával a fején megindul a legutoljára lerakott kép felé. Fejjel lefelé teszi oda, de sebj, másodszorra már tökéletesen illik a sorba.

Közeledünk a mese végéhez. Ám a gyerekek egyre csak szállingóznak, a táblák pedig, amelyek a mesét illusztrálják, folyton fogynak. Egyre több a kis közönség, egyre több véres harc a tábláért.

Könnyek is potyogtak a mese alatt. Nem szomorú mese volt. Rózsaszín

papírkoronával megkoronázott hercegnőcske könnyei potyognak éppen. Odamegyek hozzá, megkérdem, miért itatja az egereket. Annyira sír, nem érteni, amit mond. Végül nagy nehezen megértem a fiatal kiráylány nyelvét, és feltűnik, hogy két tábla véletlenül helyet cserélt a sorban. Közösen kicseréljük, majd továbbra is nagy buzgalommal hallgatjuk a mese végét Tony Ross történetében.

„Még nem találkoztam olyan gyerekekkel, akinek ne tetszett volna” – írta egyik méltatója a Kis kiráylány sorozatról. És Tony Ross könyvei valóban ilyenek – ha valaki egyszer megismerkedett és megbarátkozott velük, egész biztosan várni fogja a folytatást.

Én már várom!

Kárpáti Viki

Darwin rémálma

A film csak felnőtteknek szól. Témája, hogy az emberi beavatkozás felborítja az ökológiai egyensúlyt, és különböző katasztrófákat idéz elő az emberek és az állatok számára egyaránt.

Az emberek az Afrika Völgy udvarán gyülekeztek, ki-ki a maga módján. Sörpadokon ücsörögve, beszélgetve, egy pohár sör mellett, vagy a földön fekve. Az afrikai zene szórakoztatásképpen szólt a háttérben. Volt ott egy információs pultként szolgáló asztal, azon egy projector pihent, és egy vászonra vetített néhány képet a filmből, hogy mire lehet majd számítani. Az emberek élvezték a kellemes délutáni levegőt, mindenkin látszott, hogy sehova nem siet, éppen teljesen kikapcsol, semmire nincs gondja, teljes a lelki békéje.

A hangulat mindenkit magával ragad, aki csak ellátogat erre a helyszínre. Igaz, az összes állomásnak van valami sajátos hangulata, amihez ha alkalmazkodni tud az ember, akkor nagyon jól érzi magát. Ez sokszor nem túl nagy erőfeszítés. Itt, Vigántpetenden, a Faluházban sincs másképp.

Eljött a vetítés ideje. Bemondták a mikrofonba, hogy akit érdekel egy, a fekete kontinenssel kapcsolatos film, az tóduljon be a Művelődési Házba. Be is mentek. A vetítő ember nem sokat lacafacázott, pár perc múlva be is rakta a DVD-lemezt az olvasóba. Első felvonásban egy ötperces filmet láthattak a nézők arról, hogy

hogyan néz ki az első iskola Afrikában, amit magyar segélyekből építettek fel. A második pedig maga volt az ígért film.

A közönség végignézte. Figyelve, pont úgy, ahogyan a jó diák figyel a tanárjára az órán. Amikor hallja az okos dolgokat, megjegyzi, visszamondja, továbbadja. Valószínűleg a nézőknek nagyon „tetszett” a film. Ha „tetszett” nekik, akkor nem felejtik el. Ha nem felejtik el, akkor felemlégetik. Ha felemlégetik, akkor egy olyan embernek mesélik el, aki nem látta a filmet, így a történetet továbbadták. Aki az élménnyel vizuálisan gazdagodik, megnézi, hogy a valós képet is megkapja róla. Kezdődik előlről a folyamat, és ez addig megy, míg mindenki meg nem világosodik ebben a témában. Reméljük, hogy minél hamarabb mindenkinek tiszta lesz a kép ezen a téren.

TAKÁCS BENCE

GYEREKNEK
KÖNYVTÁR

Said Tichiti Marokkóból

Ha valaki kiejti a száján, hogy afrikai zene, mindenki a mi nagyszerű Fekete Pákónkra gondol. Itt most nem erről van szó. Nem a „Megy a gőzös”-t játszotta a Said Tichiti a Vigantpetenden lévő Afrikai Völgyben. A Faluház udvarára költözött ki a zenekar. Ugyan este fél nyolcra volt betervezve a kezdés, a hangolás kicsit hosszúra sikeredett, viszont nagyon jó hangulatban tel. Körülbelül nyolc óraker viszont elkezdődött az egyedi afrikai hangzás.

majd egyikük egy-két húros, még a kérével együtt összerakott, fából készült, basszusgitárra emlékeztető zeneszerszámon játszani kezdett egy alapdallamot. Az első szám ebből állt. Alapgitár, rajta az ének, nagyon igényesen. Szinte meg sem mozdultak, mégis fantasztikus, lágyító muzsika hangzott. Amikor pedig meg is mozdultak, akkor eszméletlen pörgős zenét játszottak.

Folyamatosan cserélték a hangszereket, és már csak azért nem lehetett még érdekesebb a műsor, mert az a legelején a tetőfokra hágott. A hangzás gyönyörű volt, minden hangszert ki lehetett hallani a zenéből. Tényleg különleges műsort láthattak az emberek, világszínvonalút, egyedülállót és nem mindennapit.

TAKÁCS BENCE

A tömegnek – ugyanis egész szép számmal gyűltek össze az emberek – külön élmény volt megcsodálni a messziről érkezett hangszereket. Ha igazán őszintén szeretnénk fogalmazni, csak pár zeneszerszámot tudott felismerni a magyar közönség. Ezek a tárgyak ugyanis szó szerint nyers fadarabokból, illetve pár húrból, vagy bőrből álltak. Természetesen volt ott gitár is, de az is egyéni alakkal. A konga viszont a helyén volt.

Egy koncert általában abból áll, hogy a banda tagjai egyenként fogják a maguk kis hangszerét és egyszerre megszólaltatják, aztán ének, meg zene, ki-ki hogyan képzei el. A Said Tichiti emberei viszont nyugodtan ültek székükön,

Felszabadulás a Zöld udvarban

Ezen a sivatagi hőmérsékletű szombati napon Vigántpetenden jártam a Zöld udvarban. Méghozzá a vacsoraidőben, este hatkor. Pedig állítólag még jó is volt, amit ettek...

De még így is megérte, mert a Hilal nevű török együttes számait hallgathattam meg egy osztálytársammal, akivel mentem. A zenekar neve félholdat jelent, ami utalás a zene stílusára, mely autentikus török, illetve arab zene. A legjellemzőbb hangszer a konga volt, emellett szólt még néhány másik is, de azokat sajnos nincs szerencsém ismerni...

A hangulat igen jó volt, fiatalok és idősek egyaránt megjelentek a rendezvényen, bár a fiatalabb korosztály láthatóan jobban élvezte. Magát a zenekart is inkább a húszas éveik elején járó fiúk

és lányok alkották, de ránézésre voltak még fiatalabbak is. És az együttes stílusához méltóan a tagok is elég alternatív kinézetűek voltak, természetesen nem negatív értelemben.

A programfüzetben az állt, hogy autentikus arab, török, népi és vallási zene. Maga a zene, amit ők csináltak, nekem nagyon tetszett, de egyszerűen képtelenségnek tartom, hogy létezik átlagos ember, aki hallotta, hogy melyik szám vallási, illetve melyik népi zene. Ráadásul az én zenei hallásom valahol a nullát környékezi meg... De mindenesetre nagyon élvezhetőnek találtam az egész koncertet, és csak ajánlani tudom ezt a típusú zenét. Az egész koncertnek volt egyfajta hangulata, ritmusa, ami egy átlagos koncerten nincs meg. Amit ők műveltek, az olyan volt, mintha a vérükben lenne, mintha ösztönből zenélnének. Márpedig ez nem mondható el a mai populáris előadókról, akik azt tartják művészetnek, hogy minél rövidebb szoknyákban táncolnak sokak által divatosnak titulált zenére. Persze könnyen megeshet, hogy csak az elfogultság beszél belőlem, mert én nem igazán preferálom az ilyen jellegű zenét, valamint előadókat. De nem szeretnék senkit sem megbántani, vagy sérteni az ízlését, mert én csak egy vagyok a millióból, mint ahogy a Hilal is csak egy együttes a millióból – bár ők kétségtelesen jól csinálták. Szerintem...

PINTÉR EDINA

Verses blog

Napjainkban egyre elterjedtebbek az internetes napilapok, folyóiratok, s elég sok könyvet is töltenek fel internetes formátumban. Dörögdön a Lőke Kúriában erről hallgathattunk meg egy beszélgetést, a Telep internetes blog-tagjainak jóvoltából. Megismerhetjük ennek a formának az előnyeit és hátrányait is...

Kezdjük először is a „Telepesekkel”. Egy honlapot működtetnek, amely egy blog, s hangsúlyoznám, nem folyóirat! Miért blog? Azért, mert 11 ember szerkeszti, tölti fel saját verseit, nincs szerkesztőjük, tördelőjük, csak ők 11-en. Az anyagok frissítése rendszeretlen, van, hogy egy nap alatt két verset töltenek fel, de van, hogy egy hétig nincsenek új művek.

A társaság nem nyitott, a 11 tag mostanra már állandó szerepet tölt be a blog életében, s egymás között szoros baráti kört alakítottak ki. Természetesen, ha valaki kedvet kap rá, írhat nekik – más néven jelentkezhet –, de mivel igen szoros kapcsolatot ápolnak, elég kevés az esély rá, hogy bekerüljön a 11 muskétás közé.

Az a kérdés is felmerülhet, hogy miért versek? A két fiatal tag, aki jelen volt Dörögdön, ezt is kifejtette. Mivel az emberek szeme másként olvas a képernyőről s megint másként egy kézben tartott könyvet, ezért is kedveznek a versek. Mivel egy vers nem olyan hosszú, nem kell lapozni, elég pár sort elolvasni – kedvez a lusta olvasóknak. De van tudományos megközelítés. Állítólag az emberek sokkal figyelmetlenebbek, ha a weben olvasnak el valamit, mint ha egy könyv-lapját olvasnák – az emberek 1 scrollnyit szeretnek olvasni.

Végül cikkem zárásaként szeretnék néhány idézetet mutatni a kedves olvasóknak, azokból a művekből, amelyeket az irodalmi beszélgetésen meghallgathattunk. Ezek természetesen a Telep íróinak művei.

*„...Csak részletekben tudok búcsúzni tőled
Ma az arcodtól holnap a hátadtól búcsúzok...”*

*„Szakítás előtt két nappal...előre kijelented,
hogy nem szereted a halat,sose kávéztál...”*

Rapali Vivien

JÖVŐ TÁRSADALMA

A kereskedelem már több száz éve jelen van az emberek életében. Eleinte csak cserélgettek egymás között gabonát, tojást, edényeket, majd később bevezették a pénz használatát. A pénz elég sok mindent fellendített, birodalmak jöttek létre s buktak el. Forradalmak alakultak ki, csitultak el az ipar, a kereskedelem s a gazdaság előrehaladtával. Napjainkban ez a gazdaság kapitalista elveken alapul, s a társadalmunk is – ebből kifolyólag, fogyasztó társadalommá vált. Ámbár nem ez a helyes út...

Több szervezet alakult, s működik is sikeresen, a társadalom jobbra tévésért. Azért, hogy ne zsákmányolják ki a termelőket, hogy ne pazaroljunk feleslegesen földünk NEM megújuló tartalékai-ból. Természetesen több célja és feladata is van az egyesületeknek. Dörögdon két ilyen szervezettel is találkozhattam. S mit ne mondjak, igen érdekes, hasznos volt beszélgetésünk.

Az egyik ilyen a TVE, vagyis a Tudatos Vásárlók Egyesülete. 2001 óta működik,

s 2002-ben jegyezték be. Jelenleg 350 támogatója és rendes tagja van, valamint 10-20 önkéntes dolgozik a keze alatt. Célja a fenntartható fogyasztási minták elterjesztése Magyarországon. Mi is az a fenntartható fogyasztás? „Az almát leszedhetem a fáról, de az almafát jobb nem kivágni, sőt, jobb megfelelően gondozni, hogy 20 év múlva is teremjen.” Más néven a spórolás. Ennek a szervezetnek több kiadványa, száma, újsága jelent már meg. Folyamatosan várják az új tagokat, támogatókat, még az önkénteseket is. Nagyon érdekes, hasznos munkát végeznek az emberi társadalom számára, úgy gondolom, meg kell becsülnünk őket, s megfogadni némely tanácsukat.

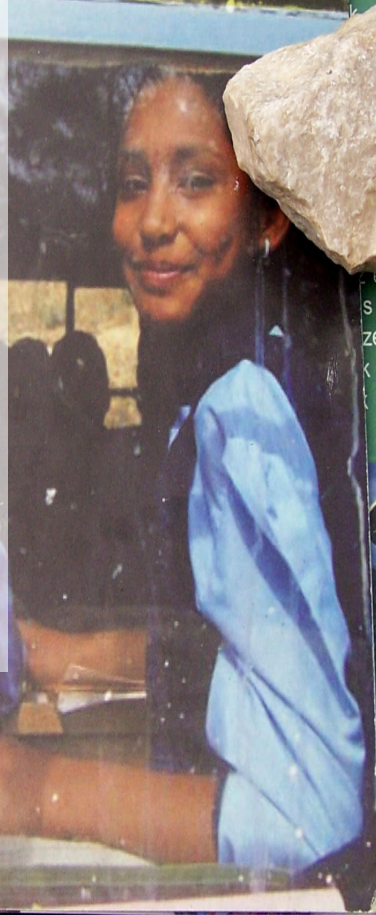
Fair Trade apozó

áskép-
tni egy
világ-
jlett és
akadé-
dünket
edelmi
mind
dasági
etek is

TALANDÖRÖGÖD

A második ilyen szervezet a Fair Trade – szabad fordításban igazságos kereskedelem. Ennek a szervezetnek a célja az, hogy a nagy kapitalista, globális gyárak, cégek ne tudják elnyomni és kizsákmányolni az egyszerű termelőket. Amióta kapitalista társadalomban élünk, a termelők kénytelenek voltak eladni a terméküket-áruikat annyi pénzért, amennyit a felvásárlók „lecsaptak az asztalra”. Bár igen kedves és figyelmes dolog ez a szervezettől, de igen kicsi esély van rá, hogy ezt mindenhol be tudják vezetni. Ugyanis nem mindenhova jut el a Fair Trade kampány, így a kapitalisták mindig „győznek”. Nem csak ez a tényező játszik közre. Ezek a termékek jóval drágábbak a többivel szemben, mivel közvetlenül a termelőtől veszik, s nem megy át több kézen. A befolyó összeget tényleg a termelő kapja.

Mindkét szervezet munkája nagyon fontos, ezért kell segítenünk a szervezeteknek, terjesszük, hirdessük az elveiket, a munkájukat, a feladataikat, segítsünk embertársainkon, s legfőképp magunkon.

i, a F
egnyit
világn
Dél-Ame
dó orszá
lyekért tis
yereségünk
tunk ezen kö
s évek
zetben
élet-
isko-
fejlődését.

Rapali Vivien

Tánc az esőben

Fél órával kilenc óra előtt még tanácsaltanul álltunk Kapolcs főterén, fogalmunk sem volt, merre, és milyen program irányába induljunk el. Rádásul elkezdett csepegni az eső, és az elmúlt napok tapasztalata a koncertek elmaradásának rémével is fenyegetett. Aztán mire felocsúdtam, már Taliándörögdön találtuk magunkat egy kedves autós villámgyors közbenjárásával, és a Lótér színpad előtt lekuporodva vártuk, hogy az Etnorom belekezdjen koncertjébe.

Nem tudom, volt-e már valakinek hasonló érzése, de amikor a viharos szél elkezdte tépkedni a sátor felső részét, és a szólógitár húrjai közül egy szenvedélyes gitárdallam tört elő, már éreztem, hogy ebből hamarosan remek össznépi multság lesz. Hirtelen kifejlődött hatodik érzékem, úgy tűnik, ezen az éjszakán képtelen volt cserbenhagyni, hiszen már az első dalnál többen a táncter felé vették az irányt, hogy ropjanak egyet a magyar, balkáni, szerb, román, orosz, török (hastánc, hölgyeim!), spanyol és arab gyökerekből építkező cigányzenére. Pár szám múlva aztán már az én lábam sem bírta magával (mit lábam... kezem, csípőm, vállam, fejem), és utat törve a színpad eleje felé

bekerültem a tömeg hullámzó örvényébe. Egy biztos: ennyi mosolygós arcot talán követlen a születésem után láthattam. De mivel arra az időszakra nemigen emlékszem, élménynek az Etnorom boldog és szeretnivaló mosolya marad meg számomra.

A koncert után kellően lehűtött a kint még mindig szakadatlanul csepergő eső, gyűjtöttem az erőmet a Kampec Dolores bulijára. Azt gondolom, mindenki fülének jólesett a kicsit visszafogottabb tempó. A harmónia, ami Hajnóczy Csaba gitárjátékából és Grecsó István (aki nem melleleg a jazzvilág egyik kiemelkedő fúvósa) szaxofonjából fakadt, mesteri, és a szó jó értelmében, kellően ösztönös volt. De Kenderesi Gabi az ének, Vajdovich Árpád a basszusgitár, Ölveczky Tamás a dob terén, mind-mind maradandót alkottak.

Mire kikeveredtünk a tömegeből, már az eső is elállt, kellemes volt a levegő, és az elégedett fáradtság érzése tört ki rajtam. Nyugodt voltam, mintha újjászülettem volna.

CZÉGÁNY PÁL

Balkán tehén

Hogyan illik össze egy rap-techno-balkán-elegy és a kedves, gitáros tánczene? Majd meglátjuk. A hangulatunk már most jó, az úton végigénekelte top tíz stopos sláger bemelegített.

Amint a Balkán Fanatik a monostorapáti Petőfi Csarnok Rock színpadára lép, eluralkodik az eklektikus örület. Ezek a balkánosok tényleg fanatikusak. Az első szám kis kedves népdalénekesnőjét egy vad, szőke domina váltja, a másik két rapper sráccal együtt szövegel, hörög, táncol, riszál. Jorgosz egyre hirdeti az ígét a népek közti barátságról, olyannyira, hogy zárásként még egy Tarkan-szám is előkerül, meglepődünk elsőre, hogy ez most mi, de mindegy, táncoljunk.

Ez lett volna hát az előzenekar? Erős kezdet, magas a léc, az emberek, a lábak beizzítva. Reméljük, a tánczene nem okoz csalódást. Hiszen ha Kistehén, akkor egyből a Sziget ugrik be, lábamat lóगतom, meg jól érzem magam. Majd talán még

egy furcsa szám valami cybergyerekéről, kék tőről meg kacsáról. De jelenleg, a Kistehén Tánczenekar nem csak erről szól, sőt rengeteg jó számmal igazi bulizene-karrá nőtték ki magukat. Persze az abszurd szövegek maradtak, ők már

csak ilyenek. Pókerarcú figurák, akik öltönyben ugrálnak, itt még az is belefér, sőt természetesen az image része, hogy a gitárosnak parasztbajsa van. Épp az út, hogy a saját hülyeségüket halálosan lazán és természetesen kezelik, nem hi- valkodnak, hogy hahó, vicces vagyok. Tudjuk mi így is, hogy azok, monotonon énekelik, hogy „Feri elvitte a kabátom, azóta nem a barátom”, vagy „olvad a csokoládé” és persze, hogy „szerelmes vagyok minden nőbe”. A kongás srác gyorsan be is bizonyítja, felhív egy lányt a közönségből egy forró táncra, majd rop még egy fergeteges kamu néptáncot. A közönség tombol rá, mit számít a szakadó eső, majd meglátjuk-juk-lyuk-lyuk-juk, hogy mi lesz! De sajnos vége lesz, az lesz. Vár a csigabusz, a részeg hazautazók mókás, szívmengető koncertje. Hej, részegen, ki visz majd haza?

Nagy Klaudia

Te milyen vagy?

A Kis Eperfa Pincehát előtt kígyózó sor, bebocsátást várt a láthatatlan színház Élet című előadására. Szigorúan egy ember vehet részt rajta. Még minket, völgyhíradósokat is alig akartak beengedni, nehogy megzavarjuk az előadás személyes élményét. Azt hittem, ez is a színdarab része, hogy elhitetik, hogy nem szabad bemenni, gondoltam, a titokzatos hangulat fokozásaképp.

Aztán megtudtam, hogy ez komoly dolog, nem csak egy hatásvadász vicc, ez az előadás mindenkinek személyes élményt nyújt. Aki belép az ajtón, annak a szemét rögvest bekötik egy sállal, nehogy lásson valamit a helyszínből. Bevezetik az alanyt a Cili néni kocsmájával szembeni pincehelyiségbe, ami hűvös és dohos, de a főszereplő nem tudja, mi van körülötte.

Nem véletlenül Élet a címe a darabnak. A „vak” szereplőt körülveszi négy szervező, forgatókönyvvel a kezében, és ahogy elkezdi a szövegüket, beleszöppen egy addig számára ismeretlen világba, az érzékek világába. A látása nélkül rá van utalva a darab szervezőire, akik navigálják, és saját, benső érzéseire hallgatva szembesülnie kell saját reakcióival,

a váratlan helyzetekkel szemben. Akaratán kívül eljártsszák vele egy élet történetét, születéstől a haláláig. Közben a vele történő élvezeteket, a boldogságot, szenvedést és mámort. Mindig vele van egy ember és fogja a kezét, hogy biztonságban érezze magát, amíg a többiek a történetet mesélik neki. Ő átöleli, vagy éppen homokot szór földre taszított testére, amint a halálát imitálja. Sörösüveget adnak a kezébe, „partyzenével” kábítják fülét, és tánccra buzdítják. Ki hogyan reagál erre? Nem tudni, mindenkinek más a reakciója, de legtöbbször elkezdnek táncolni, vakon, és fogalmuk sincs róla, hogy látja őket a világ éppen. Ez a lényege a darabnak. Nem kell a külvilágra koncentrálni, csakis a belső érzésekre, az önmegismerés céljából.

Az ötperces barangolás önmagunkba kellemes élményt nyújthat, én is kedvet kaptam hozzá, csak sajnos újságíróként bebocsátást nyertem a kulisszák mögé, és rám nem hatott volna. De három történet forgatókönyvével készült a társulat, és mindennap más utazás várja a vállalkozó szelleműeket.

Ördög Zsófi

Minden lélek jelenléte számít

Monostorapáti végén, az Óvodakertben került megrendezésre Bognár János előadása a drámákról, pontosabban a drámapedagógiáról.

Az előadás előtt tíz perccel még semmi nem sejtette, hogy itt bármilyen előadás van készülöben megzavarni a falu nyugalma. A közönség szinte óraműpontossággal özönlött be a helyszínre, az előadót is beleértve. Mivel egy óvoda kertje volt a helyszín, a hallgatók kis gyermekszékeken foglalhattak helyet a színpadon ülő Bognár Jánossal szemben.

Eleinte kellemetlen volt az előadó nyíltsága, még az első öt percben megpróbált bevonni egy nézőt a beszélgetésbe, igaz, nem volt sikeres próbálkozás, hiszen a megilletődöttség miatt nem volt hajlandó megszólalni. Ezután a kísérlet után egy óráig tartó, monoton hangon zajló előadás következett. A meleg idő, és az előadó halk és kifejezéstelen beszédmódja miatt a tömeg kábavá, élettelené vált. Többször elhangzott a kérdés: „Szeretne valaki megszólalni?” Majd hosszú másodpercekig tartó félelmetes csend uralkodott a beszámolón, és ez többször megismétlődött. Az első óra elteltével néhány vállalkozó szellemű hallgató beszállt a beszélgetésbe és az előadó elmefuttatásáról kérdéseket tettek fel. A műsor az önmegismerés és önkifejezés útjára terelődött.

Úgy látszik, a hallgatóság erre a témára van legjobban kiéhezve, ebben bizonytalanok. A program második órájában az előadó három részre bontotta a résztvevőket és csoportonként egy-egy rövid színdarab megtervezésére ufasította őket. A játék lényege az volt, hogy mindenki kivégez belőle a részét, meghozza az ő személyiségének szimbolizálásával. Először az idegen emberek nem tudtak megnyílni egymás előtt, de fél óra belül már alig lehetett leállítani őket a darab rendezéséről.

Ezután a szekciók a színpadon előadták a darabjaikat.

Mindenkinek a saját jellemére szabott szerepe egy-egy nélkülözhetetlen részét alkotta a csoport egységének. Ettől voltak különösek

a rögtönzött kis drámák, még ha önmagában nézve fikarcnyi értelme sem volt egyik darabnak sem.

A programon részt vevők rövid idő alatt mélyen megismerték, ezáltal megkedvelhették egymást, akkor is, ha idegenek voltak egymásnak. De a legnagyobb öröm, ami eltöltötte őket, a közösségben való részvétel volt, és az, hogy észrevették, hogy mindenki más, de ez nem baj, sőt a lelkük megnyugodott attól, hogy úgy fogadták el őket, mint amilyenek őszintén.

Órdög Zsófi

NOMÁDOK ÉS BARBÁROK

A nomád-barbár ellenségeskedésről még soha senki nem csinált előadást Magyarországon. Az egyetlen kivétel ez alól az a társaság, amely Nagyvázsonyban a Völgykertben lépett fel.

Harangozó János, az ötletadó, aki maga is szerepel a darabban, találta ki, hogy szeretne egy ilyen nomád-barbár kapcsolatot feldolgozó lovas bemutatót. Az ötletet tett követte és a társulatóval elkezdett gyakorolni, mely tele volt kaszkadőrökkel és színészekkel. Véletlenül köztük volt a régi Barbárok című rockopera szerzője, ami pontosan megfelelt a szervező elképzeléseinek. Ezek a sámdalok és -zenék hallhatók az előadás alatt.

Az előadás egy történelőzetessel kezdődik, melyben elmondják, hogy a barbárok Conan vezetésével elfoglalják a Kárpát-medencét. Jól érzik magukat ott, ünnepelnek, isznak és nézik a táncos lányokat. Majd miközben a két ve-

a hunok fejedelme, egy nomád törzsnek az élén. Hosszan harcolnak egymással a nomádok és a barbárok, de a háború végül az újonnan jöttek nyereségével záródik. Attila megkíméli a két vezér életét, ha azok kiállnak néhány általa felállított próbát. És a show igazából itt kezdődik.

A kivitelezés nagyon jó és látványos. Rengeteg benne a célralövés vágótűzről, koszorúkat tűznek át a lándzsájukkal és tököket vagdosnak le az oszlopokról. A közönséget legjobban elkápráztató mutatványoknak mégis a tüzes feladatok bizonyultak. Voltak, akik lángoló botokat forgattak, petróleummal töltött lufikat robbantottak fel íjjal és Attila még egy nagy tűzkörön is átugrott.

Már két éve járnak le és bérelnek helyet maguknak a Művészetek Völgyében. Változó sikerrel folyik a műsoruk, hol nagyon sokan vannak, hol nagyon kevesen. A szombati előadás nem nagy sikerrel zárult, de reméljük, ez megváltozik a Völgy többi napjára.

Nyíri Beáta

zérük összeveszik az egyik lányon és harcolni kezdenek, megérkezik Attila,

„Szépség, szabadság, élet”

Nagyvázsonyban nagy kultusza van a lovaknak. Sokan tudnak lovagolni és jó néhányuknak sajátja is van. Erős a családi kötődésük ezekhez az állatokhoz, legtöbbjüknek az apja, nagypája és felmenői mind lovakkal foglalkoztak. Bár az elmúlt években, miután bezárták az ott működő lovasiskolát, egyre inkább eltűnik az életükből. Ezt próbálják megakadályozni a régi hagyományok felelevenítésével a Kisiskolában egy lovas kiállítás keretében.

Dénes Péter már gyerekként is rajongott a lovakért, s idősebb korában is megőrizte ezt a szenvedélyét. Mostanra sikerült egy kisebb kollekciónak összegyűjtenie lovas ereklyékből, amit felajánlott

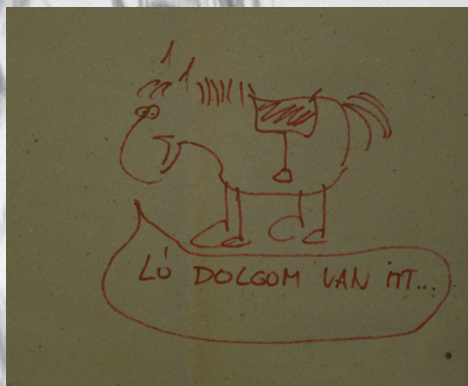

a szóban (vagyis írásban) forgó kiállításra. Láthatóak ott kengyelek, nyergek, ostorok, és mindenféle lovakkal kapcsolatos dolgok. Külön érdekesség, hogy még gyönyörű régi bélyegek is

vannak vitrinekbe rendezve a könyvek mellett. Plusz sok-sok szalma, amire a látogatók ülhetnek, ha elfáradnak vagy alkotni támad kedvük.

A kiállítás mellett minden délután az odalátogatók egy interaktív foglal-

kozáson vehetnek részt. Hogy ez mit is jelent? A falakon jó néhány nagy lap van kitéve, amire nem a szervezők írtak ki mindenféle információkat, hanem a látogatók írhatnak oda apró kis gondolatokat az adott témáról. Például, hogy hogyan használják/használták a

lovakat az iparban, a mezőgazdaságban vagy a közlekedésben. Írhatnak számukra tetsző lovakról szóló könyv- és filmcímeket. De ha valakit a fogathajtás érdekel, akkor egy kis képzelőerővel és egy ostorral nyugodtan leülhet egy külön erre tervezett fotelbe és a „lovak közé csaphat”.

Emellett a foglalkozásokon különféle lovas témákat veséznek ki az éppen ott lévők igénye szerint. Ebben nyújt segítséget az ötletszerző Hajdu Judit, akinek „szívügye a ló” és hatalmas lelkesedéssel tud mesélni az adott témáról. Hallgassátok meg!

Nyíri Beáta

Hol folt, hol nem folt...

Egyszer folt, hol nem folt, folt egyszer egy folt hátán folt kiállítás. Mielőtt még valaki félreértene, nem a bemutatott darabok rossz állapotára utalok ezzel. Egy különös, Amerikából származó művészet, a patchwork mutatkozik be ezen a kiállításon. Mielőtt megnézhetjük volna a bemutatott darabokat, Nagyvázsóny polgármestere és a Márkófolt Varrókör vezetője megnyitották a kiállítást.

Mint a megnyitón elhangzott beszédből kiderült, a foltvarrás művészete azoktól az amerikai nőktől származik, akik szekereken utazva keltek át hatalmas vidékeken messzi úticéljuk felé. Mivel ruhákat nem tudtak venni, csináltak maguknak. Összekötötték a kellemes tevékenységet a hasznos munkával, így beszélgetés, pletykálgatás közben készíthették el foltos takaróikat, ruháikat, használati tárgyaikat.

Az új művészeti ág hamar átkerült Európába is, ahol könyveket írtak a témában, különféle motívumokat alakítottak ki. A két legfontosabb minta a tányéros és a juharleveles, amely mindenhol megtalálható,

különféle stílusban. Rengeteg más alakzat is bekerült a foltvarrók esz-

köztárába. Ezeket nem maguktól találták ki, hanem más művészeti ágakból másoltak. Így lett rokon a patchwork technika rengeteg más díszítési eljárással.

Magyarországra az 1900-as évek végén került ez a művészet, ám hivatalosan csak 1996-ban ismerték el, amikor megalakult a Magyar Foltvarró Céh. Ellentétben Amerikával, Európában mindig megújulnak a művészetek, az alkotók új motívumokat találnak ki, és már meglevőket formálnak át saját arculatukra. A foltvarrók szívesen készítenek mindenféle tárgyat, amelyen jól mutatnak a különféle anyagok. Vannak hétköznapi tárgyak közöttük, ilyenek például a párnák, a ruhák és a táskák, de előfordul az is, hogy valaki húsvéti tojást vagy telefontartót készít patchwork technikával.

A kiállítók 2004-ben szerveződtek egy csoportba, Márkófolt Varrókör néven. Ma már tizenkét taggal büszkélkedhetnek, és rövid, ámde eredményes működésük során már egy hagyományt is kialakítottak: minden évben közösen varrnak egy faliképet.

A kiállítás megnyitóján nagyon kedvesek voltak, szeretettel fogadták az embereket, és ajándékot is adtak a jelenlevőknek. Pénztárcát, kalapot és egyéb hasznos holmikat osztogattak.

Nem jutott mindenkinek egyforma,
de a lényeg az volt, hogy senki sem tért
haza üres kézzel.

Kovács Janka

Foltvarrók verse

*„A szeretet foltmunka
A foltmunka szeretet
Éjért mindkettő
Puha legyen
Hogy kényeztessen
Eleg nagy,
Hogy védelmezzon
Tartszon ki végig
Az életedben
Ha adod, öröm legyen
A szívedben.”*

Nagyvázsony helytörténeti kiállítása

„Egy helytörténeti gyűjtemény soha nem lehet teljes, mint ahogy az itt felhalmozott anyag, információ is csak egy szelet, része a múltunknak. Hála a helyi lakosoknak és a támogatóknak, a gyűjtemény folyamatosan gyarapodik. Ezentúl is szívesen fogadok bármilyen írásos anyagot vagy javaslatot, remélve, hogy valamikor állandó kiállításra is lesz lehetőség.”

Ezekkel a szavakkal köszöntötte *Mátisné Szabó Erzsébet* a kiállítás megnyitóján a vendégeket. A kiállítást Nagyvázsony polgármestere, *Fábry Szabolcs* nyitotta meg. A tanterem, ahová berendezték az emlékeket, képeslapokat, térképeket és írásokat, már így is megtelt a gyűjteménnyel, ami egyre bővül. Az önkormányzat is hozzájárult néhány dokumentummal a tárlat színesítéséhez.

Amikor beléptem a kiállítóterembe, akkor még nagyon keveset tudtam Nagyvázsony történelméről és magáról a településről is, de a megnyitót követően körbesétáltam a teremben és nézelődtem, olvastam. Gyorsan dolgoztam fel az információkat, aminek köszönhetően most már van egy átfogó képem mi is történt itt az elmúlt századokban. Beszélgettem a kiállítás szervezőjével *Mátisné Szabó Erzsébet*tal, aki elmondta, hogy ő a helyi könyvtáros és az ő feladatai közé tartozik a falu műemlékeinek gyűjtése. A kiállított képeslapok és kisebb dokumentumok nagyrészt fénymásolatok, amiknek eredeti példá-

nyát otthon őrzi, vagy visszaadta a tulajdonosának. A Kis Iskolában tíz napon keresztül tekinthető meg a kiállítás, de szeretnék állandóvá tenni.

A tárlatot mind a helyi lakosoknak, mind a látogatóknak ajánlom, mert még a régóta Nagyvázsonyban lakók is találhatnak érdekességeket, míg azok, akik először járnak a településen (mint én is) rengeteg információval lehetnek gazdagabbak.

Nagyfi Tamás

NAGYVÁZSONY

Várjátékok a Kinizsi várban

Nagyvázsonyban, a Kinizsi-vár udvarában került megrendezésre a Várjátékok-Reneszánsz vigasságok elnevezésű program, amit mindennap 11 és 15 órai kezdettel lehet megtekinteni.

Az érdeklődés igen nagy volt. Az összes ülőhelyet elfoglalták a tűző napon. Akinek nem jutott hely, az a vár egy magasabb szintjéről a vár falára mászva nézte a műsort. Az előadásnak volt egy kis színházi hangu-

lata, a „szereplők” a már jól begyakorolt mozdulatokat kissé gépiesen adták elő. A látványos magyar-török küzdelmek kardok, pajzsok, íjak, dárdák, csatacsillagok segítségével, Kinizsi Pál korába, a 15. századba varázsolta vissza a látogatókat. Az esemény történelmi tényekre is támaszkodott, mint például Kinizsi Pál személyére, aki 1472-ben kapta jutalmul Mátyás királytól a „Völgytornács” várát. Megemlézték Kinizsi győzelmét a törökök ellen 1479-ben Kenyérmezőn, amely csatával végleg beírta magát a magyar történelembe. A fontosabb mondanivalók a magyar nyelven kívül németül is elhangoztak. A műsor során két táncos-blokk is volt, amihez a szervezők párjaikat a közönségből kérték fel, több-keve-

sebb sikerrel. Azonban a célbadobásokra voltak jelentkezők, még ha nem is tolongtak a vendégek a lehetőségért. Persze a versenyt nem tudták felvenni a középkori magyar, illetve török kato-

nákkal. Egy török harcost elkísérhetünk az utolsó útjára is, aki a legkegyetlenebb halált érdemelte ki, az akasztást. Természetesen csak eljátszották, hogyan is nézhetett ki ez a középkorban. Ennél sokkal kellemesebb részek is voltak, a török hastáncos lányok bemutatója is ezek közé tartozott.

A program befejeztével lehetett íjászcodni, és a gyerekek felülhettek a lovakra és körözhetek velük. Összességében egy kitűnő családi szórakozást nyújt az érdeklődőknek a nagyvázsonyi várjátékok.

Nagyfi Tamás

IMPRESSZUM

Főszerkesztők:

Papp László
Ress Tünde
Szabados Péter

Korrektor:

Szilvásy György Péter

Képszerkesztő:

Kántor Lili
Klacsán Margó

A cikkeket írták, szerkesztették és a fotókat készítették:

Bakos Csenge
Czégány Pál
Deák Kristóf
Jack János
Kárpáti Viktória
Keller Zsuzsanna
Kiss Katalin
Kovács Janka
Márkus Veronika
Nagy Klaudia
Nagyfi Tamás
Nyíri Beáta
Ördög Zsófia
Pánczél Klaudia
Pintér Edina
Porcsalmy Anna
Rapali Vivien
Takács Bence

